

Головною формою податкового контролю є податкова перевірка. Ця форма контролю є найбільш ефективною для виявлення та стягнення заборгованості та надання податкових надходжень до відповідних бюджетів та державних цільових фондів. Податкові перевірки забезпечують прямий контроль за повнотою та точністю розрахунку податків і зборів, що може бути здійснено лише шляхом порівняння поданих платниками податків податкових розрахунків (декларацій) з фактичними даними їх фінансово-господарської діяльності.

Таким чином, податковий контроль відіграє важливу роль, і його вдосконалення є пріоритетним для України. Для покращення контролю в податковій сфері необхідно об'єднати зусилля всіх контрольних органів для прийняття ефективних законів, які гарантують відповідальність платників податків за ухилення від сплати податків та заплутування інформації про доходи та їх дотримання.

Інформаційні джерела:

1. Пріоритети діяльності Державної податкової служби України на 2021 рік від 24.02.2021. URL: <https://tax.gov.ua/pro-sts-ukraini/>

СУЧАСНИЙ МЕХАНІЗМ ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Корсунов Є.І., гр. БЕМ-М-320к

Науковий керівник – д-р екон. наук, проф. **Коптєва Г.М.**

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

Сучасний механізм оподаткування доходів фізичних осіб в нашій країні має певні недоліки та потребує вдосконалення, особливо в умовах інтеграційного руху України до ЄС та гармонізації законодавства. Все це актуалізує питання вивчення зарубіжного досвіду системи оподаткування доходів фізичних осіб, застосування ефективної практики інших країн задля підвищення фіскальної ролі податку на доходи фізичних осіб, зростання добробуту населення та зменшення соціальної нерівності тощо.

Механізм оподаткування доходів фізичних осіб досліджували такі вчені як В. Андрущенко, О. Василик, Г. Коптєва, В. Суторміна, Л. Тарангул, В. Федосов, Д. Черник та інші. Проте, в сучасних умовах питання реформування системи оподаткування доходів фізичних осіб потребує подальшого вивчення та удосконалення.

Податок на доходи фізичних осіб є інструментом, за допомогою якого можна впливати на економічне зростання у країні, продуктивність праці працездатного населення, офіційну зайнятість і безробіття, соціальні виплати, перерозподіл доходів, тіньову економіку, пропозицію праці на ринку, вибір місця проживання, людський капітал та зменшення нерівності, зростання споживання та заощаджень населення країни тощо.

Зарубіжний досвід оподаткування доходів фізичних осіб є досить різноманітним. Існують різні підходи до оподаткування податком на доходи фізичних осіб – пропорційний та прогресивний. У процесі дослідження пропорційної та прогресивної системи оподаткування доходів фізичних осіб можна дійти таких висновків: по-перше, у розвинутих країнах (Швеція, Данія, Німеччина, Франція, Бельгія, Нідерланди) прогресивна система оподаткування доходів фізичних осіб разом із мінімальним неоподатковуваним мінімумом є ефективним інструментом для формування податкових надходжень бюджету та вирішення питання соціальної нерівності у суспільстві. Натомість деякі держави не можуть якісно використовувати цей механізм через значні проблеми з дотриманням податкової культури. Деякі країни (Румунія, Болгарія, Казахстан, Киргизстан, Литва, Грузія, Естонія) застосовують пропорційну систему оподаткування доходів фізичних осіб, що дає можливість мінімізувати ризики, пов'язані з ухиленням від сплати податку та підвищити рівень міжнародної конкурентоспроможності; по-друге, проведений аналіз особливостей функціонування прогресивної та пропорційної системи оподаткування доходів фізичних осіб дав змогу встановити переваги та недоліки цих підходів.

Так, зокрема, перевагами прогресивної системи оподаткування доходів фізичних осіб є: реалізація принципу соціальної справедливості в оподаткуванні; зменшення нерівності у суспільстві; збільшення податкових надходжень до бюджетів; вторинний перерозподіл коштів між заможними і незаможними верствами населення; надання пільг малозабезпеченим категоріям фізичних осіб. У той же час перевагами пропорційної системи є такі: зручне та економічне адміністрування; однакове податкове навантаження для всіх платників податку – фізичних осіб; ухилення від сплати податку нівелюється.

Водночас доводиться констатувати певні недоліки що мають місце як у прогресивній системі (складність системи адміністрування оподаткування доходів фізичних осіб, ухилення від сплати податків і зборів платниками з високими доходами, відсутність мотивації до продуктивної праці та підвищення рівня особистих доходів, зростання

соціальної напруженості), так і в пропорційній системі оподаткування доходів фізичних осіб (високе податкове навантаження на малозабезпечені верстви населення, не дієвість принципу соціальної справедливості, зменшення обсягу податкових надходжень до бюджету).

На наш погляд, основний вектор реформування механізму оподаткування фізичних осіб має бути спрямований не на зниження податкових ставок, а на зменшення можливостей ухилення від сплати податку, підвищення податкової культури громадян. Однак такі зміни мають поєднатися із системними змінами у фіскальній політиці держави, а саме: спрощенням адміністрування податків і зборів, підвищенням прозорості контролю за їхнім використанням, політичною стабілізацією в країні тощо.

Інформаційні джерела:

1. Тулай О., Ямелинець А. Податок на доходи фізичних осіб: досвід зарубіжних країн. Світ фінансів. 1(58). 2019. С. 76–86.
2. Осипова А.В., Коптева Г.М. Аналіз та оцінка тенденцій реформування податку на доходи фізичних осіб: зб. наук. праць. Серія: *Актуальні проблеми управління та фінансово-господарської діяльності підприємства*. Харків: НТУ ХПІ. 2017. № 54 (1257). С. 106–110.

ОБЛІК ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ У ДІЮЧІЙ СИСТЕМІ ОПОДАТКУВАННЯ

Пальоха О.В., гр. М-2

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **І.В. Сколотій**
Державний біотехнологічний університет

Україна знаходиться на етапі удосконалення ринкових умов господарювання, що, в свою чергу впливає на суттєві зміни в гармонізації інтересів усіх зацікавлених сторін. На даний час проблеми обліку основних засобів України в умовах сучасної ринкової економіки набувають особливої актуальності. Найбільш гостро це питання стоїть для сільськогосподарських підприємств, матеріально-технічна база в яких виступає основним засобом праці. Адаже перехід до відносин власності на землю стимулює підвищення відповідальності суб'єктів господарської діяльності за раціональність та ефективність своєї роботи, яка прямо залежить від забезпеченості підприємства основними засобами. Це пов'язано з дуже стрімким зростанням рівня техніко-